

Riktlinje

för idéburet partnerskap (IOP)

Ett normerande dokument som kommunstyrelsen
fattade beslut om 2016-09-14

Riktlinje för idéburet partnerskap (IOP)

Inledning

I mars 2014 beslutade kommunfullmäktige att uppdra till kommunstyrelsen att utreda möjligheterna att ingå partnerskap belyst utifrån LOU (Lag om offentlig upphandling), ekonomiska, juridiska och kvalitetsmässiga aspekter. Kommunstyrelsen godkände utredningen den 14 september 2016. Under 2015 och 2016 har omsorgsnämnden och arbetsmarknadsnämnden, för egen del, fastställt riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap. Förslaget till riktlinjer har sin utgångspunkt i utredningen Idéburet Offentligt Partnerskap och föreningslivet i Uppsalas behov av kommungemensamma riktlinjer för partnerskap.

Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att skapa gemensamma förutsättningar och ramverk för kommunen som helhet samt möta den ideella sektorns behov och möjligheter att ingå partnerskap på lika villkor.

Omfattning

Riktlinjerna vänder sig i första hand till socialnämnden, omsorgsnämnden, äldre- och arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden och i viss mån övriga nämnder som exempelvis gatu- och samhällsmiljönämnden samt deras respektive förvaltningar. Riktlinjerna vänder sig även till Uppsalas föreningsliv.

Definitioner och begrepp

Civila samhället

En arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet där människor, grupper, organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. I området ingår allt från nätverk och ideella organisationer till registrerade trossamfund med mera.

Idéburen organisation

Är ingen egen associationsform. Den används ofta som ett samlingsbegrepp för organisationer med olika associationsform som ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stiftelser, trossamfund, aktiebolag med begränsad vinstutdelning. Idéburna organisationer kännetecknas av att de

- Syftar till att främja ett värde eller en idé
- Inte syftar till direkta privata ekonomiska vinster
- Gynnar allmän- eller medlemsintresset
- Inte är en del av stat och kommun.

Idéburet offentligt partnerskap

Innebär att en offentlig aktör samverkar med en idéburen organisation om en specifik verksamhet genom en särskild överenskommelse.

Lagbestämmelser och krav

De regelverk som ett partnerskap måste prövas mot är i första hand KL (kommunallagen), LOU samt EUs regler om statligt stöd. Genom KL 2 kap 1 § och rättspraxis regleras vilken verksamhet en kommun får bedriva och inte bedriva, det vill säga vad som är kompetensligt.

När en kommun köper tjänster ska kommunen i de flesta fall följa LOU. Det innebär att kommunen annonserar sin avsikt att köpa en vara eller tjänst och fastställer villkoren i ett förfrågningsunderlag. Efter anbudsgivning och utvärdering upprättas ett kommersiellt kontrakt mellan vinnande leverantör och kommun.

Utöver KL och LOU måste kommunen även förhålla sig till EUs statsstödsregler och hur de tillämpas på sociala tjänster. Innebörden av en social tjänst är inte tydligt definierat i de EU-rättsliga regelverken men en viss vägledning kan ges genom EUs indelning av sociala tjänster i tre grupper.

1. Sociala tjänster av allmänt intresse
2. Sociala tjänster av allmänt intresse av icke-ekonomisk art
3. Sociala tjänster av allmänt intresse av ekonomisk art

För tjänster som faller under punkterna ett och två medger EUs statsstödsregler att stöd ges. Under vissa förutsättningar kan även stöd ges under punkt tre.

Sammanfattningsvis måste kommunen varje gång ta ställning till om ett partnerskap är förenligt med den kommunala kompetensen, om partnerskapet är förenligt med LOU samt om partnerskapet faller inom tolkningsutrymmet för sociala tjänster enligt EU:s statsstödsregler. För att ett partnerskap ska vara aktuellt ska verksamheten svara mot följande förutsättningar:

Allmänna kriterier för partnerskap

Ett antal kriterier av allmän karaktär är en förutsättning för att kommunen ska ingå partnerskap med en idéburen organisation. Följande kriterier ska vara uppfyllda

1. Verksamheten ska ske på initiativ av den idéburna organisationen
2. Verksamheten bedöms bidra till en lokal utveckling och ökad delaktighet i samhället.
3. Kommunen eftersträvar att relationen ska vara jämlik och att organisationen är en fortsatt fri och självständig aktör
4. Ett partnerskap ska alltid utgå från ett känt samhällsbehov

5. Kommunen värnar den ideella organisationens självständighet och detaljstyr inte verksamheten
6. Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program, plan, policy eller vision där ideella organisationer omnämns, i synnerhet den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun
7. Båda parter bidrar i någon form till att utveckla verksamheten genom exempelvis ekonomiska resurser, lokaler eller ideellt arbete
8. Verksamheten är inte en del av kommunens organisations-, projekt- eller verksamhetsbidrag
9. Överenskommelse om partnerskap förväntas gälla mer än tolv månader
10. Verksamheten står inte i strid med KL, LOU eller EUs statsstödsregler
11. En eller flera kommunala nämnder kan ingå partnerskap med en eller flera organisationer

Förutsättningar för att en organisation kan ingå partnerskap

- Organisationen ska ha en lokal förankring och vända sig till invånarna i Uppsala kommun
- Organisationen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer samt ta ställning för demokrati, mångfald och samhällsnytta
- Organisationens verksamhet ska ha allmänintresse och vara öppen för alla som delar organisationens syfte
- Organisationens särintresse får inte stå i strid med kommunens riktlinjer eller gällande lagstiftning
- Verksamheten ska vara drogfri och organisationen får inte bedriva verksamhet som skapar positiva attityder till våld, alkohol eller andra droger
- Organisationens verksamhet får inte leda till diskriminering på grund av kön, könsövergripande identitet, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- Organisationen får inte ha skatteskulder

Överenskommelse

En överenskommelse om partnerskap ska undertecknas av båda parter och innehålla följande uppgifter:

- Beskrivning av bakgrund
- Partnerskapets syfte och mål

- Värdegrund för partnerskapet dvs ett gemensamt förhållningssätt till partnerskapet
- Partnerskapets uppdrag och målgrupp
- En beskrivning av organisationens och Uppsala kommuns respektive åtagande
- Tidsram för partnerskapet
- Utbildning och kunskapsöverföring vilket innebär att parterna ska bidra med kunskapsöverföring till samverkanspartner inom Uppsala samt att kommunen ska sprida information och bistå med marknadsföring när så är möjligt
- Samverkansformer dvs gemensamma möten och uppföljningar
- Former för utvärdering och uppföljning, dokumentation och åiterrapportering till kommunen
- Former för implementering av resultat och erfarenheter
- Beskrivning av ekonomiska ramar vilka reglerar partnerskapet i form av finansiering, tillgång till andra resurser och frivilligt arbete
- Ekonomisk ersättning och rutiner för utbetalning och redovisning

Uppgifter

Innan en överenskommelse om partnerskap tecknas ska den ideella organisationen överlämna följande uppgifter till kommunen

- Stadgar
- Årsmötesprotokoll
- Verksamhetsberättelse
- Ekonomisk berättelse med bokslut
- Revisionsberättelse
- Verksamhetsplan och förteckning över styrelsens medlemmar
- Uppgift om organisationens medlemsantal

Ansvar

Kommunstyrelsen fattar beslut om denna riktlinje. Kommunledningskontoret har ansvar för att förvalta riktlinjen, vilket innebär att säkerställa tillämpning, följa upp och revidera vid behov. Varje chef inom den verksamhet som berörs av riktlinjen ansvarar för att dess innehåll är känt och används bland medarbetarna.

Spridning

Samtliga nämnder kommer att få del av dessa riktlinjer. Berörda förvaltningar kommer att få muntlig och skriftlig information om riktlinjerna. De föreningar/organisationer som är medlemmar i den lokala överenskommelsen mellan föreningslivet och Uppsala kommun kommer skriftligen att få ta del av riktlinjerna. Den arbetsgrupp som utsetts av föreningslivet att ingå i arbetet med att utforma riktlinjer kommer muntligen att informeras om de nya riktlinjerna. Riktlinjerna kommer att publiceras på kommunens hemsida.

Uppföljning

Kommunstyrelsen kommer årligen att följa upp utvecklingen av antalet partnerskap och redovisa detta i kommunstyrelsens årsbokslut.

Giltighet

Riktlinjerna gäller från och med 1 oktober 2016

Relaterade dokument

Lokal överenskommelse mellan föreningslivet och Uppsala kommun (LÖK)

Policy för hållbar utveckling

Upphandlingspolicy